Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central, (judecător: Ghercavii Svetlana)
dosarul nr. 2a-859/23

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

08 februarie 2024 mun. Bălţi

Instanța compusă din:
Președintele completului Stela Procopciuc
Judecători Dumitru Corolevschi și Elena Gurmeza
Grefieri Natalia Pasat

examinând în ședință publică apelul declarat de Albot Eugenia împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central, din 21 iulie 2023,

emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Albot Eugenia împotriva ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți, intervenient accesoriu Turcu Ghenadie, cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, compensarea cheltuielilor suplimentare, încasarea penalității în cuantum de 0,3 la sută din suma neplătită și încasarea prejudiciului moral,

a constatat:

Poziția reclamantului:

1. La 21.04.2023 Albot Eugenia, a înaintat în instanță cerere de chemare în judecată împotriva ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți, intervenient accesoriu Turcu Ghenadie, cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțată de la muncă, compensarea cheltuielilor suplimentare, încasarea penalității în cuantum de 0,3 la sută din suma neplătită și încasarea prejudiciului moral.

2. În motivarea cererii a indicat că, din 18.11. 1986 până pe 07.02.2023 a activat în IMSP Spitalul de Psihiatrie Bălţi, mai întâi în calitate de șef al secției resurse umane apoi ca şef al serviciului juridic. Pe parcursul a mai bine de 32 ani nu a avut nici o sancțiune disciplinară ci doar mențiuni cu diplome de onoare de la Ministerul Sănătății, Direcţia Sănătate a Primăriei Bălţi, IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălţi”. Concedii medicale practic nu a avut.

3. La momentul concedierii pe 07.02.2023 ocupa funcția de șef al serviciului juridic pe salariul de bază și specialist achiziții publice pe 0,5 salariu prin cumul.
4. Prin ordinul ***** din 24.01.23 a fost preavizată despre intenția angajatorului de a desface contractul de muncă pe salariul de bază din 07.02.23 pe art. 86 alin 1 lit. y^1) Codul Muncii. Despre intenția de a desface contractul de muncă pe salariul prin cumul nu a fost preavizată, contrar cu cerința obligatorie, specificată în art. 184 alin.1 lit. c) Codul Muncii, iar conform art. 267 alin. 6 Codul Muncii, salariații angajați prin cumul beneficiază de aceleași drepturi și garanții ca și ceilalți salariați din unitatea respectivă.
5. Prin ordinul *****a fost concediată pe art. 86 alin.(1) lit. y^1) Codul Muncii pe salariul de bază şi 0,5 salariu prin cumul. În temeiul emiterii ordinului este indicat: deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă, fară a se referi la vreun document că reclamanta deține statutul de pensionar. Atingerea vârstei şi a stagiului de muncă de pensionare prezintă doar un standard pentru pensionare și nicidecum nu atestă faptul deținerii statutului de pensionar.
6. Consideră reclamanta, că concedierea ei este ilegală, administrația a privat-o ilegal de posibilitatea de a muncii, iar acest fapt a pus-o în situație financiară foarte dificilă, așa cum reclamanta achită credite lunare de 11 mii lei și astfel conta pe salariu. În acest fel, fiindu-i provocate suferințe fizice și psihice, aflându-se în stare de șoc total, și-a pierdut liniștea, somnul, a intrat în depresie, starea i-a provocat acutizarea problemelor legate de ficat, a pierdut din masa corpului 11 kg timp de 3 luni.
7. Totodată invocă reclamanta, că la concediere pe 07.02.2023 nu a primit îndemnizația pentru concediile nefolosite în sumă de 36 365,54 lei, îndemnizația a primit-o cu întârziere pe 14.03.2023, prin aceasta, administrația ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți i-a cauzat daune materiale și morale, încălcând prevederile art. 143 alin.1 lit. a) Codul Muncii.
8. Prin reținerea cu 34 de zile a plății îndemnizației de concediu angajatorul i-a cauzat daune materiale și morale. Salariul reclamanta îl primea la serviciu, dar nu pe card, bani pe conturile spitalului erau la acel moment.
9. Totodată, invocă reclamanta că administrația ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți nu a solicitat comitetului sindical în prealabil opinia consultativă a organului sindical din unitate referitor la concedierea reclamantei nici pe salariul de bază, nici pe 0,5 salariu prin cumul, reclamanta fiind membru de sindicat.
10. Mai mult ca atât, consideră că la concedierea sa directorul interimar al ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți a folosit o formalitate juridică pentru a o înlătura din funcție, neavând nici temei legal, nici alt motiv justificat. Argumentul invocat de administrație de deținere de către salariat a statutului de pensionar pentru

limită de vârstă, neargumentat documental, este un fals. După concedierea reclamantei, directorul a făcut un anunț fals colectivului precum că reclamanta s-a eliberat singură, adică a ascuns faptul concedierii sale, astfel i-a cauzat un prejudiciu moral, pe care îl estimează în sumă de 50 000 lei.

11. Chiar aplicând și această formalitate, administrația ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți nu a respectat normele de drept la concediere și anume: nu dispunea de documente/informație că reclamanta deține statutul de pensionar, nu a fost preavizată despre intenția de a desface contractul de muncă pe salariul prin cumul, nu a solicitat comitetului sindical în prealabil opinia consultativă a organului sindical referitor la concedierea reclamantei, nu i-a fost achitat la timp îndemnizația pentru concediile nefolosite în sumă de 36 365,54 lei.

12. Solicită, reclamanta restabilirea la locul de muncă pe salariul de bază ca șef al serviciului juridic al ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți și ca specialist achiziții publice prin cumul. În temeiul art. 90 alin.2 lit.a) Codul Muncii, obligarea ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți să repare prejudiciul material, cu achitarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă. Achitarea de către ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți în folosul reclamantei a penalității pentru fiecare zi de întârziere 0,3 la sută din suma neplătită în termen pentru 34 zile a îndemnizației de concediu nefolosit-3709,3 lei. Compensarea de către ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți a prejudiciului moral cauzat reclamantei în mărime de 50 000 lei, în temeiul art. 90 alin. 2 lit. c) Codul Muncii.

Poziția instanței de fond:

13. Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 iulie 2023, cererea de chemare în judecată înaintată de Albot Eugenia împotriva ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți, intervenient accesoriu Turcu Ghenadie, cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, compensarea cheltuielilor suplimentare, încasarea penalității în cuantum de 0,3 la sută din suma neplătită și încasarea prejudiciului moral, s-a respins.

Solicitarea și motivarea apelantului:

14. Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărîrii judecătoriei Bălți, sediul Central, din 21 iulie 2023, Albot Eugenia la data de 18 august 2023, a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral cu revendicarea tuturor pretențiilor în volum deplin sau remiterea cauzei la rejudecare.

15. În motivarea cererii de apel apelanta susține că a fost concediată în baza art. 86 alin. 1 lit. y^1 Codul Muncii, din funcția de șefă a serviciului juridic pe 1,0 salariu de bază și din funcția administrativă din salariu de 0,5 deținută prin

cumul. În temeiul ordinului de concediere fiind indicat faptul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limita de vârstă, fără a se face referire la vreun document, din care ar rezulta deține statutul de pensionar.

16. Menționează , că atingerea vârstei și a stagiului de pensionare reprezintă doar un standard pentru pensionare și nicidecum nu atestă faptul deținerii statutului de pensionar. Consideră apelanta că, angajatorul urma să dispună de probele necesare pentru a dovedi deținerea statutului de pensionar pentru limita de vârstă, adică având vârsta și vechimea asigurată necesară, și beneficiază de pensie. În cazul în care angajatorul nu dispunea de asemenea probe, nu putea aplica prevederile art. 86 alin. 1 lit.y[1] din Codul muncii la emiterea ordinului de concediere.

17. Mai susține apelanta că, despre intenția angajatorului de a desface contractatul de muncă prin cumul nu a fost preavizată, deși faptul dat fiind obligatoriu, conform art. 184 alin. 1 lit. c) din Codul Muncii și art. 267 alin. 6 Codul Muncii. Mai mult ca atât, susține că angajatorul IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" la concedierea sa din funcția deținută prin cumul de 0,5, nu a solicitat în prealabil opinia consultativă a organului sindical din unitatea, fapt obligatoriu prin prisma art. 87 alin. 1 din Codul Muncii. Astfel, în cazul în care este membru de sindicate, organul sindical urma să-și de-a opinia la concedierea sa în baza art. 86 alin. 1 lit.y[1] din Codul muncii. Ceea ce nu a fost făcut.

18. În opinia apelantei, IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" a folosit o formalitate juridică pentru a o înlătura din funcția deținută, neavând nici un temei legal și nici nu motiv justificator.

19. Consideră că, la examinarea cauzei în instanța de fond, nu a verificat respectarea procedurii de concediere, invocând temeiul respingerii cererii doar faptul că nu a solicitat expres în cerere anularea ordinului de concediere. În opinia apelantei, acest fapt este incorect, deoarece a denunțat ilegalitatea ordinul de concedierea, prin urmare acest ordin urma să fie anulat ca o consecință a denunțări ilegalității sale și solicitarea restabilirii în funcție. Concomitent apelanta a menționat, că nu este sigură că nu a solicitat acest lucru în ședința de judecată.

20. Apelanta mai apreciază că concluzia instanței de fond expusă în pct. 38 și 45 din hotărâre, precum că ordinul de concediere ***** emis în temeiul art. 86 alin. 1 lit. y[1] Codul Muncii este legală, este eronată deoarece la emiterea ordinului au fost încălcată grav procedura de concediere.

21. La fel, consideră apelanta că concluziile instanței de fond indicate în pct. 47 al hotărârii, sunt eronate, deoarece IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" la emiterea ordinului și nici în instanța de judecată nu a probat faptul că ea este pensionară. La fel, nu a fost prezentate dovezi din care ar rezulta opinia consultativă a organului sindical referitor la eliberarea sa din funcția de 0,5 deținută.

Consideră că, IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” a încălcat grav procedura de concediere, iar respingerea cererii de restabilire în funcție pe motivul că nu a solicitat în cerere anularea ordinului de concediere este eronată, deoarece prin prezentarea probelor pârâtul IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” a recunoscut și confirmat adevăratele pretenții ale sale.

22. Concomitent apelanta menționează că, esența cauzei reprezintă restabilirea în funcție, iar anularea ordinului de concediere reprezintă o condiție spre restabilire. Chiar dacă a comis erori în formarea cererii, consideră că acest lucru nu poate fi temei pentru respingerea cererii.

23. Astfel, invocând prevederile art. 118 alin. 3 și art. 4 din CPC, consideră apelanta că, instanța de fond în mod eronat a aplicat legea, fapt care a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Actele de procedură:

24. Prin încheierea Curții de apel Bălți din 2 octombrie 2023 apelul declarat de Albot Eugenia a fost acceptat în procedură cu intentarea procesului în instanța de apel. S-a fixat ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Concomitent, s-a expediat copia apelului participanților la proces. S-au convocat participanții la proces pentru ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, stabilind termen limită pentru prezentarea de către aceștia a referinței cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentare/reclamarea probelor în condiția art. 372 CPC.

Poziția intimatului:

25. Intimatul IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” a prezentat o referință la cererea de apel depusă de Albot Eugenia prin care a solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărîrii judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 iulie 2023 ca legală și întemeiată.

26. În motivarea referinței prezentate intimatul a indicat că, cererea de apel depusă de Albot Eugenia este o transcriere a cererii de chemare în judecată, având la bază aceleași argumente și transcrieri declarative.

27. Susține intimatul că, instanța de fond în mod corect a apreciat ordinul cu privire la desfacerea contractului de muncă încheiat cu Albot Eugenia în baza art. 86 alin. 1 lit. y^1 Codul Munci, din 07 februarie 2023, ca fiind legal, argumentat juridic, emis cu respectarea procedurii imperative a legii.

28. Menționează intimatul că, IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” la emiterea ordinului de concediere din 7 februarie 2023 privind desfacerea contractului de muncă a respectat normele legal și a preavizat-o pe salariata Albot Eugenia despre intenția angajatorului de încetarea raporturilor de serviciu în baza art. 86 alin. 1 lit. y^1 Codul Muncii, prin ordinul nr. 03-02/26 din 24.01.2023 „ cu

privire la notificarea concedierii salariatului". Ulterior, apelanta Albot Eugenia s-a adresat către angajator cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat restabilirea sa la locul de muncă deținut anterior, repararea prejudiciului moral cauzat și achitarea penalității, însă prin scrisoarea nr. 03-19/432 din 2 mai 2023 apelanta a fost informată despre respingerea cererii prealabile.

29. Accentuează intimatul că, Albot Eugenia atât în cererea prealabilă cât și în cererea de chemare în judecată nu a solicitat anularea ordinului de concediere, doar restabilirea la locul de muncă deținut anterior.

Poziția părților expuse în ședința instanței de apel:

30. În ședința instanței de apel apelanta Albot Eugenia a susținut integral cererea sa de apel și a solicitat admiterea acesteia pe motivele de fapt și de drept invocate cu satisfacerea tuturor cerințelor indicate în cererea de apel. Consideră hotărârea instanței de fond drept ilegală, deoarece instanța de fond nu a luat în calcul toate motivele indicate în cererea de chemare în judecată.

31. Suplimentar apelanta a menționat că, inițial s-a adresat la angajator IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" cu o cerere prin care a denunțat ca ilegal ordinul de concediere și a solicitat restabilirea sa în funcție. IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" i-a refuzat restabilirea sa. Respectiv, ordinul de concediere nu a fost anulat. Consideră că o dată ce a denunțat ordinul în instanță, și ținând cont de solicitarea sa de restabilire în funcția deținută anterior, instanța ca o consecință a restabilirii sale urma să anuleze ordinul de concediere.

32. La întrebările instanței de judecată către apelanta Albot Eugenia, aceasta a menționat că nu este convinsă dacă în ședința instanței de judecată a solicitat anularea ordinului de concediere. Susține că, din luna februarie 2018 este pensionară pentru limita de vârstă, în acest sens prezentând spre vizionare instanței de apel originalul legitimației de pensionat eliberată de Casa Națională de Asigurări Socială lui Albot Eugenia la data de 12 martie 2018.

33. Concomitent apelanta Albot Eugenia a declarat că, din data stabilirii pensiei, cu IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" nu a fost încheiat alt contract de muncă. Prin ordinul din 24 ianuarie 2023 emis de IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" a fost desfăcut contractul de muncă încheiat la 18 noiembrie 1986. Consideră că, prin solicitarea sa de restabilire în funcție a fost contestat ordinul de eliberate din funcție și nu era necesar o cerință suplimentară de anulare a ordinului, deoarece cerința sa de restabilite în funcție, are ca o consecință anularea ordinului.

34. Intimatul IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" în ședința instanței de apel fiind reprezentat de Turcu Ghenadie a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărîrii instanței de fond, ca legală și întemeiată. Suplimentar a menționat că, cererea de apel este o retractare a cererii de chemare în judecată, care a fost

analizată pe deplin de instanța de fond. Consideră că, motivele indicate în cererea de apel sunt neîntemeiate și nu constituie temei de casarea a hotărârii.

Aprecierea instanții de apel:

35. Analizând legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, prin prisma argumentelor invocate de apelant în cererea de apel precum și a materialelor din dosar, Colegiul civil al Curții de Apel Bălți a ajuns la concluzia că apelul urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrii instanței de fond, din următoarele considerente.

36. În conformitate cu art.362 alin.1) CPC, Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

37. Colegiul civil constată că dispozitivul hotărîrii instanței de fond a fost pronunțat la 21 iulie 2023 (f.d. 32), iar la data de 18 august 2023 Albot Eugenia a contestat-o cu apel (f.d. 40-43), Prin urmare, Colegiul civil reține că apelanta s-a încadrat în termenul prevăzut de art. 362 alin.1 CPC pentru depunerea apelului.

38. În temeiul art. 385 lit. a) CPC, instanța de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

39. Articolul 373 CPC indică: Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

40. Din conținutul actelor cauzei, Colegiul Civil reține că, la data de 21 aprilie 2023 Albot Eugenia s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” solicitând restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, compensarea cheltuielilor suplimentare, încasarea penalității în cuantum de 0,3 la sută din suma neplătită și încasarea prejudiciului moral.

41. Fiind investită prin lege cu judecarea cauzei în fond, judecătoria Bălți, sediul Central la data de 21 iulie 2023 emite hotărârea prin care dispune respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Albot Eugenia.

42. În argumentarea soluției sale, instanța de fond reține că, la emiterea ordinului de concediere reclamanta Albot Eugenia a fost preavizată de către IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți”. Totodată, prin notificare lui Albot Eugenia i-a fost

acordat dreptul la absența de la programul de lucru o zi lucrătoare pe săptămână, cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă, în baza unei cereri scrise .

43. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 18 august 2023 Albot Eugenia o contestă cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care revendicările sale din cererea de chemare în judecată să fie admise integral sau cauza să fie remisă la rejudecare.

44. Analizând legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, prin prisma argumentelor invocate de apelant în cererea de apel în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil constată că soluția instanței de fond de respingere a acțiunii lui Albot Eugenia este una întemeiată, instanța de prim nivel, examinând cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 CPC, a pronunţat o hotărîre legală și întemeiată, din care considerente instanța de apel o va menține. Or, argumentele invocate de Albot Eugenia în susținerea cererii sale de apel nu servesc temei de casare a hotărârii pronunțate, odată ce ele se resping prin temeiuri legate și probe administrate.

45. În cadrul ședinței instanței de apel s-a stabilit cu certitudine că, Albot Eugenia din 18 noiembrie 1986 pînă la data de 7 februarie 2023 a activat la IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” în diferite funcții, mai întâi în calitatea de șef al secției resurse umane apoi ca șef al serviciului juridic.

46. Astfel, prin ordinul nr. 03-02/26 emis de directorul interimar IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” la 24 ianuarie 2023, Albot Eugenia jurisconsult șef al serviciului juridic a fost notificată despre intenția de încetare a raporturilor de muncă începând cu data de 07.02.2023, în temeiul art. 86 alin. 1 lit. y^1 din Codul muncii, în legătură cu deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă. Concomitent, s-a acordat d-nei Albot Eugenia, jurist consul șef, serviciu juridic, dreptul de a absenta de la programul de lucră o zi pe săptămână cu menținerea salariului mediu, pentru căutarea unui alt loc de muncă, în baza unei cereri scrise. Zilele menționate vor fi stabilite cu consimțământul superiorului ierarhic al salariatului vizat. (f.d. 6).

47. Ulterior, prin ordinul ***** emis de directorul interimar IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți”, s-a desfăcut contractul individual de muncă, încheiat cu Albot Eugenia, șef serviciu juridic, personal administrativ, pe 1,0 salariu de bază și 0,5 salariu prin cumul, de la 7 februarie 2023, conform art. 86 alin. y^1 din Codul Muncii, deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă. Concomitent s-a dispus achitarea compensației pentru concediu anual nefolosit, în număr de 38 de zile calendaristice, pentru munca de bază și în număr de 57 de zile calendaristice pentru munca prin cumul. (f.d. 7).

48. Nefiind de acord cu ordinul de concediere, Albot Eugenia la data de 10 aprilie 2023 depune în adresa IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” o cerere prealabilă, solicitând:

- restabilirea la locul de muncă pe salariu de bază ca șef al serviciului juridic al IMSP,, Spitalul de Psihiatrie Bălți” și ca specialist achiziții publice prin cumul;
- în temeiul art. 90 alin. 2 CM, repararea prejudiciului cauzat, prin plata despăgubirilor pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă;
- achitarea de IMSP,, Spitalul de Psihiatrie Bălți” în beneficiul său a unei penalitîți pentru fiecare zi de întîrziere de 0,3% din suma neplătită în termen pentru 34 de zile de indemnizații de concediu nefolosit -3709,3 lei. (f.d. 9-10).

49. La data de 2 mai 2023 IMSP „Spitalul de Psihiatrie Bălți” expediază în adresa reclamantei Albot Elena o notificare prin care o înștiințează despre rezultatul examinării și respingerii cererii sale.

50. Manifestându-și dezacordul cu eliberarea sa din funcție, Albot Eugenia la data de 21 aprilie 2023 se adresează cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui IMSP,, Spitalul de Psihiatrie Bălți” solicitând:

- restabilirea la locul de muncă pe salariu de bază ca șef al serviciului juridic al IMSP,, Spitalul de Psihiatrie Bălți” și ca specialist achiziții publice prin cumul;
- în temeiul art. 90 alin. 2 CM, obligarea IMSP,, Spitalul de Psihiatrie Bălți” la repararea prejudiciului material cauzat, prin achitarea despăgubirilor pentru întreaga perioadă de absență de la muncă și compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea eliberării din serviciu;
- achitarea de către IMSP,, Spitalul de Psihiatrie Bălți” în beneficiul său a unei penalități pentru fiecare zi de întîrziere de 0,3% din suma neplătită în termen pentru 34 de zile de indemnizații de concediu nefolosit -3709,3 lei.
- achitarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

51. La caz, Colegiul Civil atestă că suntem în prezența unui litigiu ce reiese din raporturile de muncă. În conformitate cu art. 354 Codul Muncii, se consideră litigii individuale de muncă divergenţele dintre salariat şi angajator privind:

a) încheierea contractului individual de muncă;

b) executarea, modificarea şi suspendarea contractului individual de muncă;

c) ***încetarea*** şi nulitatea, parţială sau totală, ***a contractului individual de muncă*****;**

d) plata despăgubirilor în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor de către una din părţile contractului individual de muncă;

e) rezultatele concursului;

f) anularea ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărîrii) de angajare în serviciu, emis conform art.65 alin.(1);

h) alte probleme ce decurg din raporturile individuale de muncă.

52. Este necesar de a fi evidențiat că, legiuitorul la art. 86 al Codului Muncii, a definit concedierea ca desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată şi a celui pe durată determinată. Cu toate acestea, concedierea nu poate fi efectuată la propria dorință a angajatorului, ci doar în situațiile limitativ stabilite de lege. Astfel, articolul 86 din Codul muncii instituite temeiurile exhaustive pentru care poate fi concediat un angajat.

53. Din conținutul articolului 86 din Codul muncii se deduce că, din inițiativa angajatorului poate fi desfăcut contractul individual de muncă încheiat atât pe o durată nedeterminată, cât şi pe o perioadă determinată.

54. Sub acest aspect este imperios de a remarca că, prin articolul 12 din Legea nr. 188 din 21 septembrie 2017 pentru modificarea şi completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (în vigoare de la 20 octombrie 2017), articolul 86 alin. (1) din Codul muncii a fost completat cu litera y^1).

55. Conform articolului 86 alin. (1) lit. y^1) din Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum şi a celui pe durată determinată – se admite pentru deţinerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă.

56. Deci, temeiul de concediere prevăzut de articolul 86 alin. (1) lit. y^1) din Codul muncii face parte din categoria concedierii nedisciplinare a salariatului, care survine doar din inițiativa angajatorului fără a avea tangențe cu compartimentul ca atare a salariatului. În aceste cazuri concedierea intervine în lipsa vinovăției salariatului. Astfel, în baza acestui temei angajatorul este în drept oricând să concedieze salariatul care deţine statutul de pensionar pentru limită de vârstă. Or, deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limita de vârstă constituie temei de sine stătător pentru concedierea acestuia.

57. La acest capitol instanța de apel va menționa că, potrivit art. 4 din Convenția cu privire la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa patronului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Internaționale a Muncii la 22 iunie 1982, în vigoare pentru Republica Moldova din 14 februarie 1998, statuează că raporturile de muncă ale unui lucrător nu vor înceta decât dacă există un motiv valabil pentru o asemenea încetare legat de capacitatea sau conduita lucrătorului

sau bazat pe cerințele operaționale ale întreprinderii, instituției sau serviciului. Astfel, Organizația Internațională a Muncii a subliniat în repetate rânduri că, diferențierile sau preferințele bazate pe cerințe și pe condiții speciale pentru exercitarea anumitor activități nu constituie discriminare.

58. Potrivit Convenției nr. 111 din 25 iunie 1958 a Organizației Internaționale a Muncii privind discriminarea în domeniul ocupării forței de muncă și exercitarea profesiei prevede la articolul 1 pct. 2 prevede că, diferențierile, excluderile sau preferințele bazate pe calificările cerute pentru o anumită ocupație nu sunt considerate discriminări.

59. Aderent, Organizația Internațională a Muncii a notat în pct. 5 lit. b) din Recomandarea nr. 62 cu privire la lucrătorii în vârstă că, în cazuri excepționale, limitele de vârstă pot fi stabilite în baza unor cerințe, condiții și norme speciale pentru anumite tipuri de profesii. În același context, punctul 22 al Recomandării prevede posibilitatea fixării prin acte normative a unei vârste la atingerea căreia raporturile de muncă pot înceta.

60. Concomitent Colegiul Civil v-a considera necesar de a se remarca că, potrivit art. 6 din Directiva Consiliului Europei nr. 2000/78/CE din 27 noiembrie 2000 „cu referire la crearea unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă” stipulează că statele membre pot prevedea că un tratament diferențiat pe motive de vârstă nu constituie o discriminare atunci când este justificat în mod obiectiv și rezonabil, în cadrul dreptului național, de un scop legitim, care ține în special de politica ocupării forței de muncă, a pieței muncii și a formării profesionale, iar mijloacele de realizare a acestui scop sunt unele corespunzătoare și necesare.

61. Iar, potrivit pct. 25 din Directiva Consiliului Europei nr. 2000/78/CE din 27 noiembrie 2000, interzicerea discriminărilor pe criterii de vârstă constituie un element esențial pentru atingerea obiectivelor stabilite în liniile directoare privind ocuparea forței de muncă și încurajarea diversității la încadrarea în muncă; cu toate acestea, diferențele de tratament legate de vârstă pot fi justificate în anumite împrejurări și necesită dispoziții specifice care pot varia în funcție de situația statelor membre; este așadar esențial să se facă distincție între diferențele de tratament care sunt justificate, îndeosebi prin obiective legitime de politică a ocupării forței de muncă, a pieței muncii și a formării profesionale, și discriminările care trebuie să fie interzis.

62. Conform articolului 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, exercițiul drepturilor şi libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional şi sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a tarii, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților şi

demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității şi imparțialității justiției.

63. Concomitent, Colegiul Civil al Curții de Apel Bălți consideră necesar de a evidenția că, din cuprinsul notei-informative la Legea nr. 188 din 21 septembrie 2017 rezultă că, stabilirea temeiului de concediere prevăzut la articolul 86 alin. (1) lit. y^1) din Codul muncii a avut drept scop gestionarea optimă a forței de muncă în condițiile economiei de piață. Încetarea raporturilor de muncă cu o parte din persoanele care şi-au stabilit pensia pentru limită de vârstă sporind oportunitățile de angajare pentru persoanele tinere, care în prezent nu-şi pot găsi un loc de muncă potrivit calificării, fapt corect menționat și de instanța de fond în hotărârea sa.

64. Totodată, Colegiul Civil consideră necesar de a menționa că, libertatea muncii, care este garantată de Constituția Republicii Moldova, stabilește totodată că nimeni nu poate fi obligat să muncească pe toată durata vieții sale sau să nu muncească într-un anumit loc de muncă sau într-o anumită profesie, oricare ar fi acestea.

65. Din altă perspectivă libertatea muncii, în coroborarea dispozițiilor articolului 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova cu articolele 6 din Codul muncii, nu poate fi una absolută și nelimitată, deoarece legislația muncii condiționează încadrarea în câmpul muncii de întrunirea anumitor condiții, precum și stabilește situațiile de încetare a raporturilor de muncă.

66. Astfel, Codul muncii prevede temeiurile de încetare a contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților, precum şi la inițiativa uneia dintre părți (demisia sau concedierea), iar stabilirea unor criterii pentru exercitarea anumitor activități are un caracter necesar atunci când este determinată de specificul unei profesii, care, datorită exigențelor sporite faţă de calitățile fizice şi psihice ale persoanei, nu pot fi exercitate de persoane în etate, sau atunci când servesc ca măsură de optimizare a utilizării forței de muncă în anumite sectoare de activitate.

67. Tot în această ordine de idei, Colegiul Civil remarcă că, potrivit hotărîrii nr. 30 din 23 decembrie 2010 a Curții Constituționale „în vederea asigurării funcționării eficiente a unor sfere de activitate, fixarea unui prag de vârstă este necesară pentru menținerea persoanelor cu capacități profesionale adecvate pentru desfășurarea unor activități de interes major pentru întreaga societate. Impunerea unei limite de vârstă nu exclude posibilitatea persoanelor de a-şi continua munca în alte segmente care au tangență cu profesia lor."

68. Deci, raportând conținutul normelor evidențiate mai sus, și pornind de la solicitările formulate de Albot Eugenia în cererea de chemare în judecată privind restabilire în funcție, achitarea salariului mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă, achitarea penalității în mărime de 0,3% pentru fiecare zi de

întârziere din suma pentru indemnizația de concediu nefolosit și recuperarea prejudiciului moral, susținute în ședința instanței de fond și în ședința instanței de apel, Colegiul Civil consideră că soluția instanței de fond privind respingerea cererii de chemare în judecată este una întemeiată și legală, or după cum s-a constat în ședința instanței de apel atâta timp cât ordinul ordinul ***** emis de directorul interimar al ISMP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" prin care s-a desfăcut contractul individual de muncă încheiat cu Albot Eugenia, nu a fost contestat și anulat, instanța de judecată se află în imposibilitate de a examina solicitarea reclamantei/apelante Albot Eugenia privind restabilirea sa în funcție.

69. Instanța de apel va da o apreciere critică argumentului apelantei Albot Eugenia expus în cererea de apel și menținut în ședința de apel precum că solicitarea de restabilire în funcție reprezintă o condiție de anulare a ordinului ***** emis de directorul interimar al ISMP „Spitalul de Psihiatrie Bălți" privind desfacerea contractului de muncă, or instanța de judecată, conform art. 240 alin. 3 CPC, adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

70. Astfel, în condiția în care nu a fost contestat ordinul ***** cu privire la desfacerea contractului individual de muncă încheiat cu Albot Eugenia, prin urmare, acest ordin la moment își păstrează legalitatea și temeinicia, astfel Colegiul Civil nu poate examina cerința de restabilite în funcție în condiția în care temeiul care a stat la baza eliberării din serviciu nu a fost contestat expres în instanța de judecată.

71. Reieșind din cele menționate, Colegiul Civil constată lipsa împrejurărilor care ar permite instanței de a o restabili în funcție pe Albot Eugenia, o dată ce în ședința instanței de apel s-a constatat cu certitudine că temeiul care a stat la eliberarea din funcție nu a fost contestat de reclamanta/apelant Albot Eugenia.

72. Evident că în cazul în care solicitarea reclamantei/apelante Albot Eugenia privind restabilirea în funcție este respinsă, celelalte solicitări ale apelantei privind achitarea salariului mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă, achitarea penalității în mărime de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere din suma pentru indemnizația de concediu nefolosit și recuperarea prejudiciului moral decad, în condițiile în care fondul cauzei nu și-a găsit confirmare prin circumstanțele cauzei.

73. Astfel, în limitele apelului, se reține a fi legală și întemeiată hotărârea instanței de fond, drept urmare, apelul declarat de Albot Eugenia se va respinge datorită netemeiniciei, urmând a fi păstrată soluția primei instanțe.

74. În conformitate cu art.385 lit. a) CPC, art. 389, 390 CPC, Colegiul civil ,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Albot Eugenia.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Bălți, sediul central din 21 iulie 2023, la cererea de chemare în judecată formulată de Albot Eugenia împotriva ÎMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți, intervenient accesoriu Turcu Ghenadie, cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, compensarea cheltuielilor suplimentare, încasarea penalității în cuantum de 0,3 la sută din suma neplătită și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele completului
judecător Stela Procopciuc

Judecători Dumitru Corolevschi

Elena Grumeza